एकीकृत ग्रामीण विकास समाज

२०७६ भाद्र २१ गते सम्पन्न २५ औं साधारण सभामा प्रस्तुत

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७५/०७६

<u>ठेगाना :</u>

रेसुंगा नगरपालिका ८, खानिगाउँ, तम्घास, गुल्मी

फोन नं.: ०७९५२०८२४, इमेल: ष्चमकनगफिष्२न्कबषीअफ, वेवसाइटस् ष्चमकनगफिषयचन

एकीकृत ग्रामीण विकास समाज
मिति २०७६ भाद्र २१ गते सम्पन्न २५ औं साधारण सभामा प्रस्तुत
वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७५/२०७६

समतामूलक र समृद्ध समाज निर्माणको लागि निरन्तर क्रियाशील एकीकृत ग्रामीण विकास समाजको २५ औं साधारण सभामा उपस्थित प्रमुख अतिथी माननीय खड्क के.सी. ज्यू, विशेष अतिथि ज्यू, अन्य अतिथि ज्यूहरु, सरकारी र गैरसरकारी संस्था तथा कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधी ज्यूहरु, पत्रकार, नागरिक समाज, संस्थाको कार्यसमिति, साधारण सदस्य, कर्मचारी लगायत यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु, आज हामी एकीकृत ग्रामीण विकास समाजको २५ औं साधारण सभामा उपस्थित छौं । यस अवसरमा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई संस्थाको तर्फबाट हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

देशमा लोकतन्त्रलाई संस्थागत गर्नेदेखि लिएर समग्र राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक परिवर्तनमा नागरिक समाज र गैरसरकारी संस्थाहरुले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएका छन् । यसै सन्दर्भमा संविधानको परिकल्पना र सरकारले लिएका दिगोविकासका लक्ष्यहरुलाई पुरा गर्न हाम्रो संस्थाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायबाट सहयोग लिएर पनि योगदान पुर्‍याउदै आएको छ ।

आदरणीय महानुभावहरु,
अब म यस संस्थाको संक्षिप्त परिचय र वार्षिक प्रगति विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु,

१. संस्थाको परिचयः

एकीकृत ग्रामीण विकास समाज ९क्ष्लतभनचबतभम च्गचबर्ा म्भखभयिऊभलत क्यअष्भतथ - क्ष्च्म्क० मुनाफारहित जनहितकारी गैरसरकारी सामाजिक संस्था हो । यो संस्था २०५१ साल माघ १९ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय गुल्मीमा दर्ता भएको हो । समाज कल्याण परिषद, गैरसरकारी संस्था महासंघ, महिला तथा बालबालिका कार्यालय, मानव अधिकार एलाइन्स, युवा संस्था सञ्जाल, सुशासनका लागि जिल्ला स्तरीय नागरिक सञ्जाल, महिला हिंसा विरुद्ध जिल्ला स्तरीय सञ्जाल, बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरुको राष्ट्रिय संञ्जाल “**कन्सर्टियम**” मा आवद्ध भइ यो संस्था क्रियाशील छ । संस्थामा व्यवस्थित लेखा प्रणाली, मितव्ययी र मुनाफारहित कार्यसम्पादन पद्धति रहेको छ ।

संस्थाले विगत लामो समयदेखि स्वास्थ्य र पोषण, आयआर्जन र जीविकोपार्जन, सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिताको क्षेत्रमा काम गरिरहेको छ र गत आ.व.देखि विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा समेत काम गर्न थालेको छ। विगतमा यो संस्थाले फिनिडा र गार्डेपको सहयोगमा खानेपानी र सरसफाइ योजनाहरु तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु, ग्ल्मए को सहयोगमा संवैधानिक संवाद कार्यक्रम, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको सहयोगमा संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र जिविसका सहयोगमा आयआर्जन र नौमती बाजा संरक्षण लगायतका युवा साझेदारीका कार्यक्रमहरु, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय स्थानीय शासन तथा उत्तरदायी संयन्त्र ९ीन्bँ० सँगको सहकार्यमा स्थानीय निकायको कानुनी र नीतिगत व्यवस्था पालना अनुगमन कार्यक्रम, स्थानीय निकायमा समुदायको संलग्नता सर्वेक्षण कार्यक्रम तथा स्थानीय निकायको खर्च पुनरावलोकन कार्यक्रम र स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (ीन्क्षृम्ए) सँगको सहकार्यमा सामाजिक परिचालन कार्यक्रम, जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयको सहयोगमा समता र पहुँच कार्यक्रम तथा विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परीक्षण सम्पन्न गरेको छ ।

त्यसैगरी यसले हेफर इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा किसानका लागि उन्नत बिउबिजन कार्यक्रम, बाख्रा विकास परियोजना गरी साना किसानहरुको संस्था सवलीकरण परियोजना (बीख्कृ(क्ष्क्ष) सञ्चालन गरिरहेको, ग्वब्क्ष्म को सहयोगमा सुआहारा पहिलो चरणको कार्यक्रम सम्पन्न गरेर सुआहारा दोश्रो कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको, ग्वब्क्ष्सँ्ज्क्ष्घटण को सहयोगमा गुल्मी र अर्घाखाँची जिल्लामा पारस्पारिक जवाफदेहिता परियोजना (ऋृक्ऽःबए), जिल्ला शिक्षा कार्यालयको सहयोगमा अनौपचारिक शिक्षा, साक्षरोत्तर कक्षा, आयआर्जन कार्यक्रम र सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सञ्चालन गरेको छ । दायित्व अभियानको सहयोगमा जिल्लामा उद्यमशीलता प्रवर्द्धनको लागि नयाँ घर कार्यक्रम, ५ नं. प्रदेस सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालयको सहयोगमा ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र र गुल्मी अस्पत्ताल तम्घासमा सामाजिक सेवा इकाइ कार्यक्रम, विभिन्न स्थानीय तहहरुको सहयोगमा गुल्मी र अर्घाखाँची जिल्लामा सुशासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम, योजना तर्जुमा सम्बन्धी तालिम सञ्चालन, महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम, पोषण कार्यक्रम, नेतृत्व विकास कार्यक्रम, कानुनी अनुशिक्षण, मानव बेचबिखन र दुर्व्यसनी विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम लगायतका विभिन्न कार्यक्रमहरु संस्थाले सञ्चालन गरेको छ ।

२. परिकल्पना

समतामूलक र समृद्ध समाज ।

३. ध्येय

एकीकृत ग्रामीण विकास समाज सुशासन कायम र विपद्को जोखिम कम गर्दै महिला, बालबालिका, सीमान्तीकृत वर्ग र युवाको आर्थिक, सामाजिक तथा स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउन प्रतिवद्ध हुनेछ ।

४. लक्ष्य

- सार्वजनिक सेवामा सीमान्तीकृत वर्गको पहुँच वृद्धि भएको हुनेछ ।
- आयआर्जन र सशक्तीकरणका माध्यमबाट महिला, युवा र सीमान्तीकृत वर्गको जीवनस्तरमा सुधार आएको हुनेछ ।
- महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार भै बाल तथा मातृमृत्यु दर कम भएको हुनेछ ।
- विपद् तथा जलवायूजन्य घटनाबाट वर्षेनी हुने धनजनको क्षतिमा न्यूनीकरण भएको हुनेछ ।

५. उद्देश्य

- सार्वजनिक सेवा प्रदायकले दिने सेवा सुविधा र प्रक्रियाहरुमा सीमान्तीकृत वर्ग सचेत भएका हुनेछन् ।
- सेवा प्रदायकहरु जवाफदेही र पारदर्शी भएका हुनेछन् ।
- सीपमूलक तथा व्यावसायिक आयमूलक कार्यमा सीमान्तीकृत वर्ग, महिला तथा युवाहरु सहभागी भै आयआर्जनमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
- सीमान्तीकृत वर्ग, महिला र युवाको नेतृत्व विकास, व्यावसायीकरण सीपको विकास हुनेछ ।
- स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी महिलाहरुको चेतना अभिवृद्धि भै सन्तुलित भोजन लिने व्यवहारमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
- महिलाहरुको प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञानमा अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा संचालन गर्न जनचेतना अभिवृद्धि भएको हुनेछ।
- विपद् र जलवायूजन्य जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन सम्बन्धी समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि भै जोखिम कम भएको हुनेछ ।

६. संस्थाको कार्यक्षेत्र :

क) भौगोलिक कार्यक्षेत्रः हाल गुल्मी र अर्घाखाँची जिल्ला । आगामी ५ वर्षको लक्ष्य : ५ नं प्रदेश ।

ख) विषयगत कार्यक्षेत्रः सुशासन, जीविकोपार्जन, विपद् व्यवस्थापन तथा स्वास्थ्य र पोषण ।

७. लक्षित समुदायः

महिला, वालवालिका, युवा र सिमान्तकृत वर्गहरुः दलित, विपन्न, अपांग, जनजाति ।

८. मूल्य मान्यताः

पारदर्शिता, जवाफदेहिता, समावेशिता, गुणस्तरीयता, सहभागिता, निष्पक्षता **र** प्रतिवद्धता।

९. संस्थाका रणनीतिहरु :

संजालीकरण, सहकार्य, समन्वय, प्रमाणको आधारमा पैरवी, स्थानीय श्रोत साधनको परिचालन, सामाजिक परिचालन, क्षमता विकास, जनचेतना अभिवृद्धि, अध्ययन अनुसन्धान तथा ज्ञाननिर्माण र साझेदारी **।**

१०. कार्यसमिति र उपसमितिहरु

संस्थामा ९ सदस्यीय कार्यसमिति छ। जसमा ५ महिला र ४ जना पुरुष छन् । त्यसैगरी अर्घाखाँची शाखा कार्यसमितिमा २ पुरुष र ५ महिला गरी ७ सदस्यीय कार्यसमिति रहेको छ । संस्थाको कामलाई व्यवस्थित गर्न खरिद, अनुगमन तथा मुल्यांकन, पदपुर्ति र आन्तरिक लेखा समिति गठन गरिएको छ । त्यस्तै मानव संसाधन विभाग, सञ्चार समूह, जेसी समुह, गुनासो सुनुवाई समिति, पैरवी समुह, श्रोत परिचालन समुह र वरिष्ठ व्यवस्थापन समूह आदि गठन गरी संस्थाको कामलाई सुव्यवस्थित तरिकाले सञ्चालन गरिँदै आएको छ ।

११. संस्थाका कानुनी दस्तावेजहरु :

संस्थाको मूल कानुनको रुपमा विधान रहेको छ भने आर्थिक प्रशासन नियमावली, मानव स्रोत व्यवस्थापन नियमावली, रणनीतिक योजना (२०१७-२०२२), लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, सञ्चार रणनीति, स्रोत परिचालन निर्देशिका, अनुगमन तथा मूल्यांकन निर्देशिका, कार्य सञ्चालन निर्देशिका र पैरवी योजना जस्ता कानुनी दस्तावेज तयार गरी सोही आधारमा संस्थाको कार्यसम्पादन गरिदै आएको छ ।

१२. साधारण सदस्य :

संस्थामा हाल ५२ जना साधारण सदस्यमध्ये २३ जना महिला रहेका छन् ।

१३. कर्मचारी :

संस्थामा हाल ५९ जना पूर्णकालीन कर्मचारी रहेका छन् । जसमा ४२ जना महिला रहेका छन् ।

१४.सञ्चालित कार्यक्रमहरु

<u>१४.१ आ.व.२०७५/०७६ मा सञ्चालित परियोजनाहरु</u>

१४.१.१ सुआहारा दोस्रो कार्यक्रम

क) सहयोगी निकायः ग्वक्ष्म्रज्प्क्ष

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : गुल्मी जिल्लाभर

ग) परिचयः सुआहारा अर्थात् “असलपोषण” महिला तथा २ बर्षमुनिका बालबालीकाहरुको पोषण अवस्थामा सुधार गर्ने लक्ष्य लिएर अमेरिकी सहयोग नियोग ९ग्क्ष्म० को सहयोगमा संचालन भईरहेको एकिकृत पोषण कार्यक्रम हो । गुल्मी जिल्ला सहित यस कार्यक्रमले कमजोर पोषण सूचाङ्क रहेका ४२ जिल्लाहरुमा सम्बन्धित सरकारी तथा स्थानिय गैरसरकारी संस्थाहरुसँग मिलेर कार्यक्रम सञ्चालन गर्दछ । यस कार्यक्रमले गाउँघर तथा समुदाय स्तरमा पोषण, स्वच्छता र सरसफाई, कृषि, परिवार नियोजन, बाल स्वास्थ्य र किशोर किशोरी सम्बन्धि क्रियाकलापहरु एकिकृत रुपमा संचालन गर्दछ । सुआहारा-२ परियोजनाको ढाँचा नेपाल सरकारका सम्बद्ध विषयगत मन्त्रालय एवम् विभागहरू तथा अन्य सरोकारवालासँग छलफल गरी तर्जुमा गरिएको हो । यो परियोजना **हेलेन केलर इन्टरनेशनलको** नेतृत्वमा सञ्चालन भै रहेको छ । **गुल्मी जिल्लाका** १२ वटै स्थानिय तह र सरोकारवालाहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा यो कार्यक्रम अगाडि बढाइरहेको छ । साथै समुदायको सकारात्मक व्यवहार परिवर्तनका लागि समुदायस्तरका रहेका स्वास्थ्य र गैरस्वास्थ्य दुवै क्षेत्रका सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यकर्ता, महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका, सामाजिक परिचालक र स्वास्थ्यआमा समुहसँग प्रत्यक्ष रुपमा मिलेर काम गरिरहेको छ । यो परियोजनाले महिला र २ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु तथा किशोरीहरुको पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउने लक्ष्य लिएको छ ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरुः

- ✓ घरधुरीमा पुगी तथ्यांक संकलन, १००० दिने आमाको घर पहिचान र १००० दिने आमालाइ स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी परामर्श ।
- ✓ ९९१ स्थानका स्वास्थ्य आमा समूहको बैठकमा ६ महिनादेखि २४ महिनाभित्रका बच्चाका आमाहरुलाइ प्रत्यक्ष सहभागी गराइ स्थानिय स्तरमा पोषिला खानेकुरा तयारी सम्बन्धी व्यवहारिक ज्ञान प्रदान ।
- ✓ १३९५ जना १००० दिने आमालाई उचित परामर्श र प्रोत्साहन तथा हौसला स्वरुप पोषणयुक्त खानेकुराहरु उपहार दिई जीवनको महत्वपुर्ण अवसर मनाइएको ।
- ✓ १८८ वटा स्वास्थ्य आमा समूहमा सरसफाइसम्बन्धी महसुसीकरण तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गरि स्वस्थ घर प्रमाणीकरणका लागि अनुगमन घरभेट गरिएको ।
- ✓ रे .न.पा. ०६ लाइ पुर्ण सरसफाइउन्मुख वडा घोषणा गर्न प्राविधिक सहयोग गरिएको ।
- ✓ जिल्लामा कार्यरत सम्पूर्ण स्वास्थ्यकर्मीहरु र ९७२ जना म.स्वा. स्व. से हरुलाइ २ दिने मातृशिशु तथा बाल्यकालिन पोषण सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको ।
- ✓ स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी सचेतना जगाउने क्ष्भ्क्रद्यत्रत्र सामग्रीको प्रगोग गरि घरभेट परामर्श तथा विभिन्न समुदायस्तरीय कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
- ✓ जिल्लाका १५ वटा स्वास्थ्य संस्थाको नियमित तथ्यांकको गुणस्तर लेखाजोखा गर्नमा प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको ।
- ✓ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयसँगको समन्वयमा स्वास्थ्य संस्थामा केही स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी सामग्रीहरु वितरण गरिएको ।
- ✓ आमा समुहलाई सशक्त र सबलीकृत बनाइ आमा र समुदायका अन्य सदस्यहरुको संलग्नतामा स्वास्थ्य सेवाको उपयोगितामा वृद्धि गर्ने लक्ष्यले १५ वटा स्वास्थ्य आमा समुहमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य र पोषणका लागि आफ्नै पहल (साथ) कार्यक्रम कार्यान्वयन र विगतमा कार्यान्वयन भएका ४५ आमा समूहमा फलोअप गरिएको ।
- ✓ स्वास्थ्य संस्थावाट प्रवाह गरिने सेवाहरुको गुणस्तर, पारदर्शीता, जवाफदेहिता बढाउनुको साथै सेवाप्रदायक तथा सेवाग्राहि बिच सुमधुर सम्बन्ध बनाई गुणस्तरिय सेवाहरुमा सवैको पहुँच वढाउने

उद्धेश्यले ३ वटा स्वा. चौकीमा समुदायस्तरीय स्वास्थ्य प्राप्ताङ्क बोर्ड कार्यक्रम कार्यान्वयन र विगतमा कार्यान्वयन भएका ६ स्वास्थ्य संस्थामा फलोअप गरिएको ।

- ✓ समुदायमा स्वास्थ्य र पोषणको पहुँच बढाउन ५० जनापोषण सहजर्ताहरुलाई १ दिने पुर्नताजगी तालिम ।
- ✓ जिल्लाको स्वास्थ्य र पोषण स्थिति सुधारका लागि जिल्लास्तरीय स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरिएको ।
- ✓ स्वास्थ्य, पोषण र जेसी सम्बन्धी राष्ट्रिय/अर्न्तराष्ट्रिय दिवस मनाउने कार्यक्रममा प्राविधिक सहयोग ।
- ✓ घरायसी खाद्यान्न उत्पादनलाइ व्यवस्थित गराउनका लागि २५ जना कृषक तथा कृषि समुहका सदस्यहरुलाइ ५ दिने बचत तथा ऋण व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम र २२ जनालाइ व्यावसायिक योजना सम्बन्धी तालिम प्रदान ।
- ✓ ५ जना ग्रामीण नमुना कृषकलाइ १० दिने आयमुलक तरकारी तालिम र ३ जनालाइ आयमुलक कुखुरापालन सम्बन्धी स्थानिय श्रोत व्यक्ति तालिम प्रदान ।
- ✓ २ जना स्थानिय श्रोत व्यक्तिलाइ स्थानिय तह, एकीकृत ग्रामीण विकास समाज, सुआहारा कार्यक्रम र स्वंमश्रोत व्यक्तिबिच त्रिपक्षीय संम्झौता गरी स्थानिय चल्ला उत्पादन केन्द्र स्थापना गर्न रु ७५,००० का दरले आर्थिक सहयोग प्रदान ।
- ✓ कृषकहरुको उत्थानशीलताका लागि २ स्थानमा ग्रामिण नमुना कृषक संजाल गठन गरि प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको (बम्घा, हस्तिचौर)
- ✓ जिल्लाका ९ वटा गा.पा र १ वटा नगरपालिकामा गा.पा. न.पा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको समीक्षा बैठक गरिएको ।
- ✓ जिल्लाका ६७ वटा वडामा वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति गठन गर्नमा प्राविधिक सहयोग गरिएको र १९ वटामा समितिसँगको समीक्षा बैठक गरिएको ।
- ✓ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी २० जना पुरुष अभियन्ताहरुलाइ व्यावहारिक ज्ञान तथातालिम प्रदान ।
- ✓ संस्थागत सुदृढीकरणका लागि संस्थाका कार्यसमिति र सिनियर कर्मचारीहरुलाइ लैससास सम्बन्धी अभिमुखीकरण ।
- ✓ जिल्ला स्थित र स्थानिय तहका सरोकावालाहरुको सहयोग, समन्वय र उपस्थितिमा जिल्लास्तरीय परियोजना सल्लाहकार समितिको बैठक र घरधुरी सर्वेक्षणको नतिजा प्रस्तुतीकरण गरिएको ।
- ✓ कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका लागि एकीकृत पोषण सम्बन्धी तालिम ।

ङ) मुख्य उपलब्धिहरु

- जिल्ला परियोजना सल्लाहकार समिति ९मएब्क्ऋ० बैठकमार्फत् स्थानिय तहका उपप्रमुख र उपाध्यक्षलाइ सुआहारा कार्यक्रमको फोकल पर्सन बनाउने निर्णय भएको फलस्वरुप संचालित कार्यक्रममा उहाँहरुको संलग्नता बढी कार्यक्रम प्रभावकारी भएको ।
- जिल्लामा आयोजना गरिएको कार्यशाला गोष्ठीबाट जिल्लाको समग्र स्वास्थ्य र पोषण स्थिति सुधारका लागि १३ बुँदे प्रतिबद्धता पत्र तयार गर्न सफल र सोहीअनुसार १२ वटै स्थानीय तहमा कार्यान्वयन भइरहेको ।
- नेपाल सरकार बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोश्रो चरण (२०७५/०७६ – २०७९/०८०) अन्तर्गत आ.व.२०७४/०७५ मा न.पा.र गा.पा. स्तरीय पोषण तथाखाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति गठन गर्नमा

प्राविधिक सहयोग र आ.व. २०७५/०७६ मा उक्त समितिसँग समीक्षा बैठक सचालन गरी पोषण र स्वास्थ्यका क्षेत्रमा बजेट बिनियोजन गर्न प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको ।

- वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति गठन गर्न तथा समितिलाइ पोषण र स्वास्थ्यका क्षेत्रमा बजेट बिनियोजन गर्न प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थामा **गर्भवती अद्यावधिक फ्लेक्स** को कार्यान्वयन भएको ।
- स्थानियतहले आयोजना गरेका स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी तालिम तथा अभिमुखीकरण जस्ता क्रियाकलापमा प्राविधिक सहयोग गरिएको
    - ✓ कार्यशाला गोष्ठीः (चन्द्रकोट, मुसिकोट, कालिगण्डकी)
    - ✓ सेनेटरी प्याड निर्माण तालिमः (बलेटक्सार, ग्वाघा, सिर्सेनी, दर्लिङ्ग, बिरबास, तुराङ्ग,)
    - ✓ जिरो होम डेलिभरी अभियान संचालनः -मालिका गा.पा. ३ र ४)
    - ✓ पोषण प्रवर्द्धन सम्बन्धी अभिमुखीकरणः (धुर्कोट, छत्रकोट, मदाने गा.पा, चन्द्रकोट ५ र रुरु ग्वादी)
    - ✓ समुदाय स्वास्थ्य प्राप्ताङ्क बोर्ड (ऋज्क्ध) र गुणस्तरीय स्वास्थ्य/पोषणका लागि आफ्नै पहल (क्ब्ज) कार्यक्रमः (चन्द्रकोट गा.पा.)
    - ✓ पानी सुरक्षा योजना तालिमः (बलेटक्सार)
    - ✓ पोषण कर्नर स्थापनाः (सत्यवती ०८, भार्से)
- ८४ वटा स्वास्थ्य आमा समुहको पुर्नगठन तथा बैठक नियमित गर्नमा प्राविधिक सहयोग फलस्वरुप बैठकमा नयाँ १००० दिने महिलाहरुलाई आबद्ध गराई स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी छलफल हुने गरेको ।
- स्थानिय स्वास्थ्य आमा समुहहरुले सुआहारा कार्यक्रमका क्रियाकलापहरुलाई अनुसरण गरी आफ्नै पहलमा समुदाय स्तरमै १००० दिने आमाको लागि जीवनको महत्वपूर्ण अवसर मनाउने कार्यको थालनी भइरहेको ।
- बच्चाको हरेक महिना बृद्धि अनुगमन गर्ने कार्यमा सुधार देखिएको ।
- संस्थागत सुत्केरी गराउने अभ्यासमा आएको वृद्धिसँगसँगै बच्चालाई बिगौती दूध खुवाउने आमाहरूको संख्यामा वृद्धि ।
- गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा पोषणयुक्त खानाको उपभोग वृद्धि ।
- स्थानिय पोषिलो खाना प्रर्दशनी कार्यक्रमबाट हजार दिनका आमाहरु, बालबालिकाको स्याहार गर्ने व्यक्तिहरु, पुरुषहरु र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले पोषणयुक्त खानाको तयारी सम्बन्धी व्यहारिक ज्ञान लिइ घरमा अभ्यास गरिरहेका ।
- मातृशिशु तथा बाल्यकालिन पोषणसम्बन्धी तालिममार्फत् जिल्लाभरका स्वास्थ्यकर्मीहरु र म.स्वा.स्व.से.हरुको क्षमता विकास ।
- स्थानीय स्तरमा विभिन्न सचेतनामुलक गतिविधिहरु संचालन गरी स्वास्थ्य व्यहार तथा पोषण प्रवर्द्धनले स्थानीय नागरिकको स्वास्थ्य व्यवहारमा परिवर्तन भएको ।
- घरभेट परामर्शमार्फत् २७ जना मध्यम शीघ्र कुपोषित बच्चाको पहिचान गरी स्वास्थ्य र पोषणसम्बन्धी परामर्श र १९जना कडा शीघ्र कुपोषित बच्चा पहिचान गरी स्थानीय स्वास्थ्य संस्था र पालिका स्वास्थ्यशाखासँग समन्वय गरी उपचारका लागिपोषण पुर्नस्थापना केन्द्रमा पुचाउन सहयोग गरिएको ।
- रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं ०६ लाइ पूर्ण सरसफाइ उन्मुख वडा घोषणा गर्न प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको ।
- स्थानियस्तरमा चल्ला उत्पादन केन्दको स्थापना (हस्तिचौर र ह्वाङ्दी) ।

- स्थानीय आमा समुहहरुलाई ज्कभ ानबमभ सेनीटरी प्याड निर्माण गरी प्रयोग गर्ने गरेका ।
- घरमा हात धुवाइ गर्नेको संख्या तथा प्रक्रियामा सुधार ।
- सफा शौचालयसम्मको पहुँच बृद्धि ।

१४.१.२ नागरिक समाजः पारस्परिक जवाफदेहिता परियोजना

क) सहयोगी निकायः ग्क्क्ष्म्ँज्क घटण

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : गुल्मी र अर्घाखाँची

ग) परिचयः पारस्परिक जवाफदेहिता परियोजना ग्क्क्ष्म को आर्थिक सहयोगमा ँज्क्षघटण संगको सहकार्यमा सञ्चालित परियोजना हो । एकीकृत ग्रामीण विकास समाज गुल्मीले गुल्मी र अर्घाखाँची जिल्लाका ४ वटा स्थानीय तह र जिल्लास्तरमा यो परियोजनाअन्तर्गतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको । स्थानीय स्तरदेखि जिल्लास्तरसम्म नागरिक समाजको भूमिकालाई थप क्रियाशिल बनाउँदै सुशासन र जवाफदेहिता प्रवर्द्धनका लागि पैरवी गर्नु यसको परियोजनाको मुख्य उद्देश्य हो । नागरिक समाज र सञ्चार क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरुबीच समधुर सम्वन्ध कायम गर्दै नीतिगत पैरवीमा सहकार्यका लागि नेपालका ३४ वटा जिल्लामा सञ्चालित कार्यक्रम हो यो । नागरिक र सरकार बीच काम गर्न उपयुक्त वातावरण बनाउन र दुई निकाय बीचको सम्बन्धलाई थप सशक्त बनाउन र नीतिगत पैरवीका लागि सरोकारवालाहरुसंग पनि सहकार्य गर्दै आइरहेको छ । यस परियोजनाले साझेदारी मञ्च, साझा सभा, स्थानीय सभा, रेडियो श्रोता समुह लगाएतका संरचनाहरु निर्माण गरी साझेदारीका कामहरु गर्दै आइरहेको छ । नागरिक समाजको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताका माध्यमबाट सुशासन स्थापित गर्ने यस कार्यक्रमको उदेश्य रहेको छ ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- साझेदारी मञ्चको बैठक पालिकास्तरमा ६ वटा गुल्मी र अर्घाखाँची चौमासिक रुपमा ।
- साझा सभा ४ वटा गुल्मी २, अर्घाखाँची २ ।
- सामाजिक जवाफदेहिताका औजारसम्बन्धी तालिम ४ वटा गुल्मी २, अर्घाखाँची २, वडास्तरमा ।
- योजना तर्जुमासम्बन्धी तालिम ४ वटा गुल्मी र अर्घाखाँची, पालिकास्तर र वडास्तरमा ।
- सार्वजनिक खर्चको सोधखोज १ अर्घाखाँची ।
- जिल्लास्तरीय अन्तरक्रिया ८ गुल्मी ४, अर्घाखाँची ४ ।
- एकीकृत ग्रामीण विकास समाज र आशा अपांग केन्द्र ।
- पैरवी सुचकांक विश्लेषण ब्क्ष्१ एकीकृत ग्रामीण विकास समाज ।
- नागरिक समाज र सरोकारवालाहरुसंगको संयुक्त अनुगमन ४ गुल्मी २, अर्घाखाँची २ ।
- नागरिक समाजको सहकार्यमा संयुक्त रुपमा ध्यानाकर्षण पत्र पेश ९ गुल्मी अर्घाखाँचीमा आवश्यकताअनुसार वडा, पालिका र जिल्ला तहमा ।
- रेडियो श्रोता समुहको बैठक १४४ वटा गुल्मी ३ र अर्घाखाँची ३ वटा रेडियो श्रोता समुहको बैठक पाक्षिक रुपमा ।
- सामुदायिक अंक पत्रको कार्यान्वयन ३, गुल्मी १, अर्घाखाँची २ ।

ङ) मुख्य उपलब्धीहरु

- संस्थाको आन्तरिक सुशासन, नीति, कार्यविधि निर्माण र संशोधन र कार्यसमितिको क्षमता विकासमा सहयोग पुगेको छ ।
- भ्रष्ट्राचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलतालाई प्रवर्द्धन गर्न , म खाँदिन, म बोल्छु लगायतका अभियानमार्फत् जनचेतना अभिवृद्धि र प्रतिबद्धता संकलन ।
- वडास्तरमा स्थानीय सभा, पालिकास्तरमा साझेदारी मञ्च र जिल्लास्तरमा नागरिक समाजको सञ्जाल निर्माण गरी सुशासन प्रवर्द्धनका लागि पैरवी र सरकारसंगको साझेदारीमा वृद्धि ।
- रेडियो श्रोता समूह गठन र परिचालन गरी विकास र सुशासनमा युवाहरुको सहभागिता बढाएको ।
- स्थानीय तहमा सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरुको अभिमुखीकरणले (सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सूचना पार्टी, नागरीक वडापत्र, सामाजिक परीक्षण लगाएतक) औजारहरुको कार्यान्वयन भएको ।
- समुदायका मुद्धामा निरन्तर पैरवी र सरोकारवालाको ध्यानाकर्षण गराएको ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा नागरिक निगरानीका अन्तरक्रिया तथा छलफल गरी नागरिक सचेतनामा अभिवृद्धि गरेको ।
- सुशासन मापन विधि न्न्द्य को प्रयोगले सामुदायिक विद्यालयको आन्तरिक सुशासन र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि भएको ।
- नागरिक समाजसंगको नियमित छलफल र अन्तरक्रियाले सहकार्य बढी नागरिक समाज थप क्रियाशिल र ऐक्यबद्ध भएको ।
- वडा र पालिकास्तरमा भएका योजना तर्जुमासम्बन्धी कार्यक्रमले योजना तर्जुमामा नागरिकको सहभागितामा अभिवृद्ध भएको ।
- सुशासनको प्रवर्द्धन र नागरिक निगरानीका लागि स्थानीय सभा, पिपिडब्ल्युजी, साझा सभा, गठबन्धन, श्रोता समुह, श्रृजनशील शाखा जस्ता संयन्त्रहरुको स्थापना र परिचालन

१४.१.३ पशुवस्तुहरुको मूल्य श्रृंखलामा आधारित साना किसानहरुको संस्था सवलीकरण परियोजना ९बीख्क्ष्ाद्द(क्ष्क्ष्0

क) सहयोगी निकायः हेफर इन्टरनेशनल नेपाल ।

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : रेसुंगा नगरपालिका एवं धुर्कोट, इस्मा र मालिका गाउँपालिका ।

ग) परिचयः हेफर इन्टरनेशनल नेपालको सहयोगमा सञ्चालित यो परियोजनामा विगतमा किसानका लागि उन्नत बीउ विजन कार्यकम मार्फत् गठन गरिएका सहकारीहरुलाई कार्यक्षेत्रको रुपमा लिई तिनै सहकारीहरुमा काम गरिन्छ । यसले सहकारीको क्षमता वृद्धि, संस्थागत विकास, वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासनमा सुधार, उत्पादन वृद्धि र आयआर्जनमा जोड दिंदै किसानले उत्पादन गरेका बस्तुहरुलाई बजारसम्म पुर्‍याउन सहयोग गर्दछ । सामाजिक पूँजी निर्माण, वित्तिय दिगोपनाबाट किसानहरुको संस्था सवलीकरण गर्दछ । त्यसैगरी परिवारको आम्दानी वृद्धि, बजारको माग अनुरुप गुणस्तरीय र नियमित उत्पादन, मूल्य श्रृंखलाको माथिल्लो तह

बजारसँग सहकारीको सम्बन्ध विस्तार र संलग्नता वृद्धि, स्थानीय, गुणस्तरीय र स्वस्थ उत्पादन बढाउन उपभोक्ता सचेतना वृद्धि, बैंक तथा बित्तीय संस्थाहरु र सहकारीको सहकार्य बढाउने, किसान मैत्री नीति निर्माणमा सहजीकरण गर्न यो परियोजनाले सहयोग गर्दछ । यो परियोजना इस्मा, धुर्कोट र मालिका गाउँपालिका तथा रेसुंगा नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा सञ्चालित छ ।

घं) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- नर्सरी निर्माण २ वटा ।
- कर्मचारी, सरोकारवाला र सहकारीको लागि अभिमूखिकरण कार्यक्रम ७ वटा ।
- समूह संजाल गठन तथा अभिमूखिकरण १० वटा ।
- परियोजना अनुगमन तथा समन्वय समिती गठन २, स्थलगत अनुगमन २ पटक ।
- मालिका ७ घमीर र इस्मा ३ दर्लामचौरमा स्वावलम्वी समूह गठन ३८ वटा ।
- माकुरेजालो विधिबाट सहकारीको क्षमता मापन गोष्ठी ३ वटा ।
- सहभागितामूलक स्वसमिक्षा तथा योजना तर्जुमा संस्था र सहकारी तहमा ११ वटा ।
- सहकारीको वित्तीय व्यवस्थापन तालीम ७ वटा र मासु व्यवसायीको प्रोफाइल निर्माण ।
- समुह व्यवस्थापन तालिम ५१ वटा, आधारशिला तालिम ४१ वटा ।
- समूह सन्जाल बैठक २०, सहकारी, ऋब्ख्ः र प्राविधिकविच संयुक्त बैठक १२ वटा ।
- मासु व्यबसायीहरु, सहकारी, बैक र बित्तिय संस्थाबिच बैठक जिल्ला स्तरीय २ वटा ।
- सहकारीहरु बिच बैठक १, नितीनियम निर्माण गोष्ठी ३, व्यवसायिक योजना निर्माण ३ वटा ।

ङ) मुख्य उपलब्धीहरु

- सहकारी मार्फत १७४३६ किलो जिउँदो तौलका ५७६ खसीबोका बिक्रि गरी कृषकहरुले ६५३८५००। आम्दानी गर्न सफल ।
- सहकारीका सञ्चालक समिति, कर्मचारी, उपसमिति तथा शेयर सदस्य गरी ८९ जनालाई आधारशिला तालिम, ३९५ जनालाई समूह व्यवस्थापन तालिम, ३७६ जनालाई पुर्व सहकारी शीक्षा तालिम ३६७ जनालाई पशुको उचित व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको ।
- परियोजना र स्थानीय तहबाट गरी सातवटा सहकारीलाई ५ थान कम्प्युटर, प्रीन्टर, ७ थान क्यास भल्ट, तौलने मेसिन १०. वटा, कुलबक्स, बडिजो र माइक्रोष्कोप ७ थान, नर्सरी निर्माण २ (इस्मा र धुर्कोट) रकम रु.१५००००। भेटेरोनेरी पसल स्थापनाका लागि सहयोग रकम रु. २१००००। प्रदान ।
- ४ वटा सहकारीको क्षमता विकास भई बिउ, मल, दानाको कारोबार सुरु गरेको ।
- सहकारीले ऋण लगानी गर्दा व्यवसायिक कार्यको लागी प्राथमिकताका आधारमा दिन थालेका छन् ।
- पशुधन संरक्षणको लागि विमा कार्यक्रम संस्था नै अभिकर्ता भई प्रारम्भ गरिएको र हालसम्म २६७५. बाखाको बिमा भइसकेको ।
- ७५%.खोर सुधार भएको, ३२१५ माउ बाखाको संख्या बढेको, तौलेर खसीबोका बेच्ने काममा सहकारीले सफलता पाएको, तथा मासिक लक्ष्य निर्धारण गरी खसीबोकाको खरीद बिक्री गरी कृषक र सहकारीको आम्दानिमा वृद्धि भएको ।
- सहकारीहरुले कार्ययोजना बनाई योजनाबद्ध रुपमा काम गर्न थालेका छन् ।
- शेयर सदस्यहरुलाई स्वरोजगार बनाई सदस्यहरुको आम्दानीमा बृद्धि गराउनका लागी सहकारी मार्फत समुहहरुमा उत्पादन योजना र विक्रि लक्ष्य निर्धारण गरी काम गर्न थालेको ।

- सहकारीमा ९५६ शेयर सदस्य थपिएर कुल शेयर सदस्य संख्या ३४९६ पुगेको ।
- आधारशिला तालिमपछि समूहमा आपसी मेलमिलाप, सहयोगी भावनाको विकास भएको छ ।
- व्यावसायिक बाख्रा पालनतर्फ किसानहरु आकर्षित भएका छन् ।
- सहकारीको पूँजी उल्लेख्य वृद्धि भई ३८,१७९,६५८ सहकारीको पुजि पुगेको ।
- समूहमा नियमित वैठक बसी समूहको कोषको हिसाव किताव पारदर्शी रुपमा राख्न सक्ने भएका छन् ।
- सहकारी संस्थाहरुले गाउपालीकाको कार्यालयमा प्रस्तावना पेस गरी काम गर्न थालेका छन् ।
- गाउँपालिकाबाट वितरित उत्पादनमा आधारित अनुदान प्राप्त गर्न सफल भएका छन् ।

१४.१.४ संस्थागत सुशासन र क्षमता विकास कार्यक्रम

क) सहयोगी निकायः मदाने गाउँपालिका

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : मदाने गाउँपालिका

ग) परिचयः स्थानीय तहमा सुशासन जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गर्दै सरकार प्रति नागरिकको विश्वास अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले मदाने गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगमा संस्थागत सुशासन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिएको हो । यो कार्यक्रमले गाउँपालिका अन्तरगतका विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय आदिलाई सुशासन मैत्री बनाउन सहयोग गरेको छ ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- गाउँपालिकाका वडाध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, वडा सचिव, स्वास्थ्य चौकीका इन्चार्ज र विद्यालयका प्रधानध्यापक गरि ६० जनालाई सुशासन सम्बन्धि २ दिने तालिम प्रदान ।
- स्थानीय तहका सेवा प्रदायक कार्यालयले सेवाग्राहीको गुनासो सुनुवाई, छरितो सेवा प्रवाह, सुचनाको सार्वजनिकीकरण र जनसहभागीता अभिवृद्धि सम्बन्धि छलफल ।
- जवाफदेहि स्थानीय सरकारका सुचकहरु र तिनको कार्यान्वयन योजना निर्माण ।

ङ) मुख्य उपलब्धिहरु

- मदाने गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारी गरी ६० जनालाई २ दिने सुशासन सम्बन्धी तालिम संचालन गरी स्थानीय सरकारले सुशासन प्रवर्द्धनका लागि चाल्नुपर्ने कदमहरु र जवाफदेहिताका औजारहरुको प्रयोग सम्बन्धी साझा बुझाई भएको ।
- सुशासन र जवाफदेहिता प्रवद्धनका लागि स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय र विद्यालयका अलग अलग कार्ययोजना निर्माण ।
- स्थानीय सरकारको सुशासन नीति बारे छलफल ।

१४.१.५ सामाजिक परीक्षण

क) सहयोगी निकायः सत्यवती, रुरु, छत्रकोट, इश्मा गाउँपालिका र रेसुङ्गा नगरपालिका

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : इश्मा रजस्थल, दोहोली, दर्लामचौर, हस्तिचौर, परात्मी, सिमिचौर, हुँगा, पल्लिकोट, रुरु, थानपति, ग्वादी, रिमुवा, भार्से, लिम्घा, ठुलोलुम्पेक र अस्लेवा गरी १६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु ।

ग) परिचयः स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाले प्रदान गरेको सेवा, सुविधा, निशुल्क औषधि र उपचार, कार्यालयको व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार लगायतका विषयमा भएका उपलब्धिको सामाजिक लेखाजोखा गरि सुधार गर्नुपर्ने पक्षको बारेमा वार्षिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परीक्षण गरिन्छ ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- सामाजिक परीक्षणको तयारी
- सामाजिक परीक्षण कार्यान्वयन
- सूचना संकलन तथा विश्लेषण
- स्वास्थ्यकर्मीसंग अन्तरक्रिया
- स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिसंग अन्तरक्रिया
- सेवाग्राहीले सेवा लिएर फर्कदाको अनुभव संकलन
- समुदाय तहमा सूचना र तथ्यांक संकलन
- नतिजाको समायोजन
- सूचना/तथ्यांकको विश्लेषण
- वडाको आमभेला

ङ) मुख्य उपलब्धिहरु

- १६ वटा स्वास्थ्य चौकीहरुको सामाजिक परिक्षण गरी नागरिक प्रति उत्तरदायि हुने संस्कृतिलाई थप जोड दिइएको ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवा सुधारको लागि जिम्मेवारी सहितको कार्ययोजना निर्माण गरेको ।

१४.१.६ सामाजिक सेवा इकाई कार्यक्रम

क) सहयोगी निकायः गुल्मी अस्पताल, तम्घास

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : गुल्मी अस्पताल, तम्घास

ग) परिचयः ज्येष्ठ नागरिक, विपन्न, सिमान्तकृत, पछाडिपारिएको जाती, समुदायका बिरामीहरुको निशुल्क उपचारको लागि आवश्यक सहयोग गर्न र अस्पतालबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधासम्म उनिहरुको पहुँच वृद्धि गर्ने उद्देश्यले प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयको सहयोग र गुल्मी अस्पताल, तम्घाससँगको सम्झौतामा यो कार्यक्रम संचालन गरिएको हो ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरुः

- गुल्मी अस्पताल तम्घासमा आउने लक्षित सेवाग्राहीहरुलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- निशुल्क उपचारको लागि सिफारिस गर्ने ।
- निशुल्क उपचार प्राप्त सेवाग्राहीहरुको अभिलेख राखि सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन पठाउने ।

ङ) मुख्य उपलब्धिहरुः

- गुल्मी अस्पताल तम्घासमा आउने लक्षित सेवाग्राहीहरुको निशुल्क उपचारको लागि सिफारिस गरिएको ।
- सेवाग्राहीहरुलाई निशुल्क औषधि उपचारको लागि सहजता भएको ।
- सेवा लिनेहरुको संख्यामा वृद्धि र अभिलेख व्यवस्थापनमा सहयोग भएको ।

१४.१.७ ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा सञ्चालन

क) सहयोगी निकायः ५ नं. प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : तारकेश्वर परमानन्द सन्यास आश्रम, सत्यवती गा.पा. १, रुद्रवेणी

ग) परिचयः आश्रममा बस्ने ज्येष्ठ नागरिकहरुको मनोरञ्जन, अनुभव आदान प्रदान र आरामको लागि प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालयको सहयोगमा तारकेश्वर परमानन्द सन्यास आश्रम, सत्यवती गा.पा. १, रुद्रवेणीमा यो कार्यक्रम संचालन गरिएको हो ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- ज्येष्ठ नागरिकको हकहित र कानुनी व्यवस्था सम्बन्धि अन्तरक्रिया र अभिमुखिकरण सम्पन्न ।
- आश्रमको लागि आवश्यक टेलिभिजन, साउण्ड सिस्टम, पंखा, फर्निचर, कार्पेट, मञ्च व्यवस्थापन लगायत भौतिक सामाग्री खरिद तथा हस्तान्तरण ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि खाना खाजाको व्यवस्था ।

ङ) मुख्य उपलब्धिहरु

- ज्येष्ठ नागरिकको हकहित र कानुनी व्यवस्था सम्बन्धि अन्तरक्रिया र अभिमुखिकरण सम्पन्न भई सचेतना अभिवृद्धि।
- आश्रमको लागि आवश्यक टेलिभिजन, साउण्ड सिस्टम, पंखा, फर्निचर, कार्पेट, मञ्च व्यवस्थापन लगायत भौतिक सामाग्री खरिद तथा हस्तान्तरण ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि ४५ दिन सम्म खाना खाजाको व्यवस्था ।

१४.१.८ पोषण प्रवर्द्धन कार्यक्रम

क) सहयोगी निकायः मदाने गाउँपालिका

ख) भौगोलिक कार्यक्षेत्र : मदाने गाउँपालिका

ग) परिचयः समुदाय स्तरमा पोषण, स्वास्थ्य, र सरसफाई सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि गर्ने र बानी व्यवहारमा परिवर्तन ल्याई स्वास्थ्य र पोषण स्थितीमा सुधार गर्ने उद्देश्यले मदाने गाउँपालिकाको सहयोगमा सबै वडाहरुमा सचेतना मुलक तालिम संचालन गरिएको थियो ।

घ) सम्पन्न क्रियाकलापहरु

- सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य, पोषण सरसफाई सम्बन्धि तालिम संचालन ।
- पोषण स्थिती सुधारको लागि संस्थागत कार्ययोजना निर्माण ।

ङ) मुख्य उपलब्धिहरु

- जनप्रतिनिधी, कर्मचार, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका, शिक्षक, आमा समुह, स्थानीय संघ संस्थाका प्रतिनिधी र अन्य स्थानीय अगुवाहरु गरी झण्डै ४०० जनालाई पोषण र स्वास्थ्य सम्बन्धि सचेतना मुलक तालिम प्रदान गरिएको ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाको सेवा विस्तार र स्वास्थ्य पोषणमा सुधारको लागि सामुदायिक कार्ययोजना निर्माण ।

१४.२ यस अवधिमा गरिएका संस्थागत कामहरु

क) विभिन्न दिवस मनाउने : यस अवधिमा संस्थाको आयोजनामा भ्रष्टचार विरुद्धको दिवस, अन्तराष्ट्रिय नारी दिवस, पोषण सप्ताह, स्तनपान दिवस, सुचना दिवस लगायतका विभिन्न दिवसहरु मनाउने कामलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिईएको ।

ख) संस्थाका नीति नियम निर्माण : संस्थाको अनुगमन तथा मुल्यांकन निर्देशिका, दैनिक कार्य संचालन निर्देशिका निर्माण गरिएको ।

ग) रणनैतिक योजनाको पुनरावलोकन : संस्थाको रणनैतिक योजना (२०१७ - २०२२) को पूनरावलोकन गरी अद्यावधिक गरिएको ।

घ) आन्तरिक लेखापरीक्षण :_२०७५ माघ र २०७६ श्रावणमा संस्थाको आन्तरिक लेखा परीक्षण गरि आर्थिक कारोवारलाई व्यवस्थित र पारदर्शि बनाउन आवश्यक नीतिगत निर्णण गरिएको ।

ङ) संस्थाको भौतिक सम्पत्तिको परीक्षण :_संस्थाको भौतिक सम्पतिको नियमित जाँच, सुरक्षा, मर्मत संभार र काममा नआउने सम्पति नष्ट गर्न प्रयोजनको लागि संस्थाले प्रत्येक ६ महिनामा भौतिक परीक्षण गर्ने गर्दछ । सोही अनरुप यस वर्ष पनि भौतिक परीक्षण गरि सम्पतिको लगत जाँच र अद्यावधिक गर्ने काम सम्पन्न गरिएको छ ।

च) सामाजिक सञ्जालको प्रयोग व्यवस्थित गर्ने :_संस्थाको वेबसाईट, ईमेल, फेसवुक, ग्रुप म्यासेन्जर आदी संचालनमा ल्याईएको ।

छ) संस्थाका नीति नियम बारे अनुशिक्षण :_संस्थाले निर्माण गरेका विभिन्न नीति नियम निर्देशिका बारे कार्यसमिति, कर्मचारी र साधारण सदस्यको बुझाईमा एकरुपता ल्याई कार्यान्वयन गराउने उद्देश्यले नियमित रुपमा अनुशिक्षण र अभिमुखिकरण गरिदै आएको छ । यस वर्ष ४ पटक अनुशिक्षण संचालन गरिएको ।

ज) कार्यसमितिको नियमित बैठक :_संस्थाको काम प्रभावकारी, नियमित, छरितो र उद्देश्य अनुरुप संचालन गर्नका लागि कार्यसमिति बैंठक मासिक रुपमा बस्ने गरिएको छ । त्यस बाहेक आवश्यकता अनुसार महिनामा २/३ पटक पनि बसिएको छ ।

झ) विभिन्न उपसमितिका बैठक : संस्थामा गठित विभिन्न उपसमितिहरुका बैठक आवश्यकता अनुसार बसेका छन् ।

ञ) कर्मचारी र कार्यसमितिको संयुक्त बैठक : कर्मचारी र कार्य समिति बिच समन्वय र सहकार्य वृद्धि गर्न तथा संस्थाको लक्ष्य उद्देश्य, रणनिति र आचार संहिताको बारेमा जानकारी दिने र परेका समस्याहरुको समाधान गर्ने उद्देश्यले सबै कर्मचारी र कार्यसमिति बिच बैठक सम्पन्न गरिएको छ ।

ट) वरिष्ठ व्यवस्थापन समूहको बैठक : संस्थामा कार्यरत अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरु रहेको वरिष्ठ व्यवस्थापन समुह गठन गरि परियोजनाको प्रगति समिक्षा, आवश्यक योजना निर्माणलाई नियमितता प्रदान गरिएको छ। उक्त समुहको बैठक मासिक रुपमा बस्ने गरेको छ।

ठ) नागरिक समाजसँग सहकार्य : संस्थाले जिल्ला स्तर र स्थानीय तहमा भैरहेका कामको जानकारी आदान प्रदान, अनुगमन, सुधारका लागि माग तथा ज्ञापन पत्र पेश गर्ने र नियमित छलफल, अन्तरक्रिया गरी नागरिक समाजका संस्थाहरु बिच सहकार्य र एकता बढाउन जिल्लामा एक नागरिक संजाल गठन गरि क्रियाशिल रहेको छ।

ड) डेलिगेशन र ज्ञापनपत्र : संस्थाको संयोजनमा विभिन्न कार्यालय र स्थानीय तहको सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउन र कमी कमजोरी हटाउनको लागि विद्युत कार्यालय, मालपोत कार्यालय, गुल्मी अस्पताल, जनस्वास्थ्य कार्यालय, विभिन्न विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी आदीमा स्थलगत अनुगमन गरि डेलिगेशन जाने र ज्ञापन पत्र बुझाउने गरिएको।

ढ) सरोकारवाला बीच अन्तरक्रिया : सुशासन, पोषण, आयआर्जन र विभिन्न विषयमा सहकार्यको लागि सरोकारवाला बिच नियमित रुपमा बैठक अन्तरक्रिया आयोजना गरिएको।

ण) राहात सहयोग : विपन्न बालबालिकाहरुको लागि छात्रवृति, कुपोषित बालबालिका र बिरामीहरुको उपचार तथा विपतमा परेकाहरुका लागि सहयोग र पुर्नस्थापनाको लागि संस्थाले आर्थिक तथा भौतिक सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ।

त) सम्मान तथा पुरस्कार : जिल्लामा सुशासन, पारदर्शिता, सामाजिक न्याय, असहायहरुको सहयोगमा काम गर्ने विभिन्न सामाजिक अगुवा र नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरुलाई सम्मानित गर्ने गरिएको छ। त्यसै गरि संस्थामा कार्यरत उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई पुरस्कृत गर्ने गरिएको।

१५.समस्या तथा चुनौतिहरु

- संस्थाले सरकारी कार्यालय र निकायहरुसँग मिलेर काम गर्ने भएकोले कर्मचारीहरुको पटकपटक सरुवा र अस्थिरताले काम गर्न कठिनाई।
- नेतृत्व तहमा नै रहेका व्यक्तिहरुमा विकास भनेको भौतिक पूर्वाधार विकास मात्र हो भन्ने धारणा।
- परियोजनाको अवधि छोटो हुँदा अपेक्षाकृत सुधारमा कठिनाई हुनु।
- नीति नियम, कानून निर्माणको चरणमा रहेकोले अस्पष्टता, अन्योल र विरोधाभास देखिदा कार्यान्वयनमा समस्या।

१६. संस्थाको आगामी कार्ययोजना र कार्यदिशा

- यस वर्ष संस्थाको रजत महोत्सव परेकोले विविध कार्यक्रम साथ मनाउने।
- संस्थाको रजत महोत्सव स्मारिका प्रकाशन गर्ने।
- विभिन्न व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरुबाट सहयोग लिई संस्थामा कल्याणकारी कोष र विपत व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने।
- सरकारी, गैरसरकारी र दातृ निकायसंगको सम्बन्ध कायम राख्दै थप बिस्तार गर्ने।
- प्रदेश र स्थानीय सरकारसंगको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन।
- संस्थाको भौगोलिक कार्यक्षेत्र बिस्तार गर्ने।
- संस्थागत क्षमता विकास र सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- कर्मचारीहरुको पेशागत सुरक्षा र नियमितताको लागि आवश्यक स्रोतको खोजी गर्ने।

- ❖ संस्थाद्धारा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु समुदायको माग र आवश्यकताका आधारमा सहभागितामुलक र पारदर्शी विधिबाट सञ्चालन गर्ने ।

१७. निष्कर्ष

यस संस्थाले जिल्लाको आर्थिक, सामाजिक लगाएत समग्र क्षेत्रको विकासमा योगदान पर्‍याउँदै आएको छ । यस कार्यलाई व्यवस्थित र योजनाबद्ध ढंगले अगाडि बढाउनको निम्ति कानुनी, नीतिगत, जनशक्ति तथा आर्थिक भौतिक हिसाबले पनि सवल बन्दै गइराखेको कुरा यस प्रतिवेदनबाट अवगत भएको छ । जसले गर्दा आगामी दिनमा संस्था अझ योजनाबद्ध, व्यवस्थित र प्रक्रियासम्मत तरिकाले सञ्चालन गर्न सहयोग पुग्नेछ । संस्थाले निर्धारित गरेका लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तिमा सहयोग गर्नुहुने सबै सरकारी गैरसरकारी दातृ निकाय, जनप्रतिनिधी, नागरिक समाज, पत्रकार, लक्षित तथा लाभान्वित समुदाय सबैप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा समेत संस्थालाई यहाँहरुको सुझाव ,सल्लाह, सहयोग र मार्गदर्शनको निरन्तरताको अपेक्षा छ । साथै संस्थाको यस अभियानमा खट्नु हुने कार्यसमिति, कर्मचारी, साधारण सदस्य र स्वयंसेवक सबैप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

हिरा ए.सी.
अध्यक्ष